

**การออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ
หัตถกรรมท้องถิ่นอีสาน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาธรรมชาติผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

ผลการดำเนินการ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ธรรมชาติผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีความสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ และประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น เนื่องจากเป็นสิ่งที่ใกล้ชิดและผูกพันกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะ การประกอบอาชีพด้านการเกษตรและการท่องเที่ยว ดังนั้น ผู้เรียนและครูผู้สอนจึงร่วมกันกำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้บูรณาการนี้ว่า “น้ำตกสายรุ้ง”

2. ผลการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่สามารถนำมาบูรณาการในหน่วยการเรียนรู้ “หัตถกรรมท้องถิ่นอีสาน” ได้ โดยมีตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ ส 2.1 ป.5/4, ส 3.1 ป.5/1, ส 4.1 ป.5/4, ศ 2.1 ป.5/2, ง 1.1 ป.5/2 , ง 4.1 ป.5/1

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์สาระสำคัญ (Main Concept)

ชี้วัด	มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด	สาระสำคัญที่นำมาบูรณาการ
ส 2.1 ป.5/4	มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน
ส 3.1 ป.5/1	อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ	สินค้าและบริการที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือแหล่งผลิตสินค้าและบริการในชุมชน
ส 4.1 ป.5/1	สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย	วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นอย่างง่าย
ศ 1.2 ป.5/2	อธิบายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น	งานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น
ง 1.1 ป.5/2	ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานอย่างเป็นระบบ ประณีต และมีความคิดสร้างสรรค์	ทักษะการจัดการเป็นการจัดระบบงานและระบบคน เพื่อให้ทำงานสำเร็จ
ง 4.1 ป.5/1	สำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพต่างๆในชุมชน	ความแตกต่างของอาชีพ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

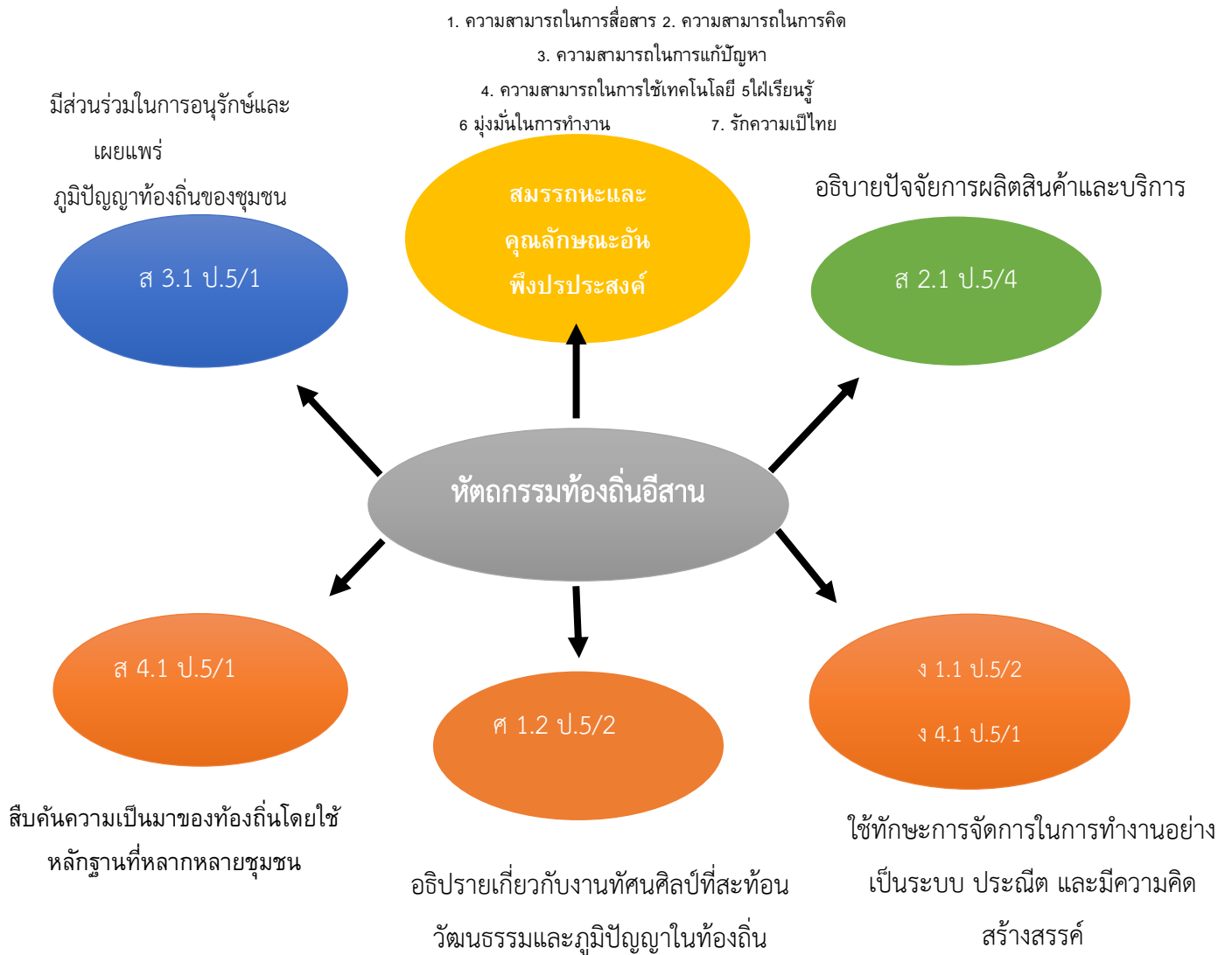
ผลการดำเนินการ

- 1 สมรรถนะของผู้เรียนที่นำมาบูรณาการ ได้แก่
 - 1.1 ความสามารถในการสื่อสาร
 - 1.2 ความสามารถในการคิด
 - 1.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา
 - 1.4 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 2.1 ใฝ่เรียนรู้
 - 2.2 มุ่งมั่นในการทำงาน
 - 2.3 รักความเป็นไทย

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดผลการเรียนรู้

ผู้เรียนมีความสามารถในการสำรวจสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น โดยเลือกใช้ข้อมูลและวัตถุประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น พร้อมทั้งอภิปรายแนวทางในการป้องกัน แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ วางแผน และดำเนินการเฝ้าระวังอนุรักษ์พัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และเขียนสื่อสารในรูปแบบรายงานการศึกษาค้นคว้าได้ตรงตามวัตถุประสงค์ มีกระบวนการคิดที่เป็นระบบ ความสามารถในการเรียนรู้และการสื่อสาร ตลอดจนมีวินัยและมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ และมีจิตสาธารณะ

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำผังมโนทัศน์สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 6 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ชื่อหน่วย ทัศนกรรมท้องถิ่นอีสาน

จำนวน ๘ ชั่วโมง

1. ผลการเรียนรู้

ผู้เรียนมีความสามารถในการสำรวจสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น โดยเลือกใช้ข้อมูล และวัตถุประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น พร้อมทั้งอภิปรายแนวทางในการป้องกัน แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ วางแผนและดำเนินการเฝ้าระวังอนุรักษ์พัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และเขียนสื่อสารในรูปแบบรายงาน การศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนวิชาการได้ตรงตามวัตถุประสงค์มีกระบวนการคิดที่เป็นระบบความสามารถในการเรียนรู้และการสื่อสาร ตลอดจนมีวินัยและมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ และมีจิตสาธารณะ

2. สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้

ส 2.1 ป.5/4 มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน

ส 3.1 ป.5/1 อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ

ส 4.1 ป.5/1 สืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย

ศ 1.2 ป.5/2 อธิบายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ง 1.1 ป.5/2 ใช้ทักษะการจัดการในการทำงานอย่างเป็นระบบ ประณีต และมีความคิดสร้างสรรค์

ง 4.1 ป.5/1 สำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพต่างๆในชุมชน

3. สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ความสามารถในการสื่อสาร
- ความสามารถในการคิด
- ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- สามารถอธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนได้
- สำรวจอาชีพของคนในชุมชนและสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น โดยเลือกใช้ข้อมูลและ วัตถุประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้อย่างถูกต้อง
- เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน
- ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ประณีต และมีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างผลงาน

5.สามารถออกแบบชิ้นงานภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยใช้ความรู้ทางทัศนศิลป์

5. กิจกรรมการเรียนรู้

5.1 ขั้นนำ (ชั่วโมงที่ 1)

ผู้เรียนชมสารคดีเครื่องจักสาน : ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านอีสาน..เป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
ภูมิปัญญานี้วันจะสูญหาย..!จาก Youtube

(<https://www.youtube.com/watch?v=nURRIEnbckw>)

5.2 ขั้นปฏิบัติการกิจกรรม (ชั่วโมง 2-6 ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ 5 ขั้นตอน)

1) ขั้นจำแนก

แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 3 กลุ่ม แล้วร่วมกันวิเคราะห์จำแนกสภาพปัญหาด้าน
หัตถกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เกิดขึ้นภายในบริเวณ บ้านลานเอื้อง บ้านใหม่โพธิ์ทอง บ้านวังตะแบก
โดยใช้ข้อมูลจากการสอบถามชาวบ้านในชุมชน ประสพการณ์ของผู้เรียน

2) ขั้นจัดหมวดหมู่

เขียนเป็นแผนผังความคิดจัดหมวดหมู่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติการกลุ่ม โดย
แสดงประเด็นหลัก ได้แก่ ความเป็นมา สภาพปัญหา สาเหตุ แนวทางการแก้ไข และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่
อยู่ภายในบริเวณบ้านลานเอื้อง บ้านใหม่โพธิ์ทอง บ้านวังตะแบก

3) ขั้นสรุปอย่างสมเหตุสมผล

ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอแผนผังความคิดหน้าชั้นเรียน โดยผู้เรียนกลุ่มอื่นร่วมอภิปราย
ให้ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแผนผังความคิดให้สมบูรณ์

4) ขั้นการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่

ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสำรวจสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นเกี่ยวกับการ
ใช้ทรัพยากรธรรมชาติภายในบริเวณบ้านลานเอื้อง ด้วยวิธีการอย่างง่าย เลือกใช้ข้อมูลที่เหมาะสม
ในการนำเสนอข้อมูล และร่วมกันเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการประยุกต์งานหัตถกรรม

5) ขั้นการคาดการณ์บนพื้นฐานข้อมูล

- ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำรายงาน ในหัวข้อเรื่อง หัตถกรรมท้องถิ่นอีสาน
- ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนในการทำงาน และแบ่งหน้าที่ให้กับสมาชิกแต่ละคน
ในกลุ่มตามความเหมาะสม พร้อมทั้งค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
- ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำผลการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ มาเปรียบเทียบ
วิเคราะห์ และประเมินผลจากข้อมูลที่ได้รับรวบรวมมา
- ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำผลสรุปจากการเปรียบเทียบ วิเคราะห์ และประเมินผลจากข้อมูล
ที่ได้รับรวบรวมมาตีความและสังเคราะห์ว่า ข้อมูลที่ได้จากหลักฐานใดมีความสำคัญมีความน่าเชื่อถือ
ถูกต้องตามเหตุการณ์มากกว่ากัน แล้วจัดทำข้อมูลที่สรุปเขียนลงในรายงาน
- ผู้เรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนกลุ่มอื่น
ร่วมกัน แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการสืบค้นข้อมูล และ
แนวทางในการนำความรู้ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

5.3 ชั้นสรุป (ชั่วโมงที่ 7)

ผู้เรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากการทำรายงาน สํารวจสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ในท้องถิ่น พร้อมทั้งอภิปรายแนวทางการป้องกัน แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ วางแผนและดำเนินการเฝ้าระวังอนุรักษ์ พัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร โดยการจัดทำแผนผัง และ ชิ้นงานภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. สื่อและแหล่งเรียนรู้

6.1 บุคคลในชุมชน

6.2 วีดีโอ ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านอีสาน..เป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ภูมิปัญญานับวันจะสูญหาย

(<https://www.youtube.com/watch?v=nURRIEnbckw>)

6.3 เอกสารการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะศิลป์และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

6.4 ข้อมูลประชากรหมู่บ้าน

7. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ/ประเมิน	ช่วงการวัด	เกณฑ์การประเมิน
1. สามารถอธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนได้	- ตรวจสอบการเขียนรายงาน	แบบประเมินการเขียนรายงาน	ชั่วโมงที่ 3	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป
2. สํารวจอาชีพของคนในชุมชนและสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น โดยเลือกใช้ข้อมูลและวัตถุประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้อย่างถูกต้อง	- ตรวจสอบการเขียนรายงานการสํารวจ	แบบประเมินการเขียนรายงาน	ชั่วโมงที่ 1-2	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	ตรวจแผนผังความคิด	แบบประเมินผลงาน	ชั่วโมงที่ 4-5	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป
4. ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ประณีต และมีความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างผลงาน	ตรวจชิ้นงานหัตถกรรม	แบบประเมินผลงาน	ชั่วโมงที่ 6	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป

5.สามารถออกแบบชิ้นงานภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยใช้ความรู้ทางทัศนศิลป์	ตรวจชิ้นงานหัตถกรรม	แบบประเมินผลงาน	ชั่วโมงที่ 7-8	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป
---	---------------------	-----------------	-------------------	---------------------------------

8. การสะท้อนผลการเรียนรู้

8.1 สารสำคัญที่ตกตะกอนอยู่กับผู้เรียน

.....

.....

.....

.....

8.2 สมรรถนะที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

.....

.....

.....

.....

8.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

.....

.....

.....

.....

เมื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว

ขั้นตอนที่ 7 คือ จัดทำ จัดหา สื่อ การเรียนรู้ สร้างเครื่องมือวัด รวมทั้งเกณฑ์การให้คะแนนที่สอดคล้องกับหลักการวัดและประเมินผล ตามสภาพจริง นอกจากนี้ยังต้องเตรียมความพร้อมผู้เรียน และแหล่งเรียนรู้ให้ครบถ้วน

ขั้นตอนที่ 8 เป็นการตรวจสอบคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้จัดการเรียนรู้ ซึ่งมีตัวชี้วัด 4 ข้อ ได้แก่

1. มีความสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน
2. มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
3. มีวิธีการวัด เครื่องมือวัด และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ รวมทั้งหลักการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
4. ความเป็นไปได้ในการจัดการเรียนรู้

